

29. TABOR SLOVENCEV V SVETU

DOBRODOŠLI DOMA 2023

Sveta maša – Evangelij po Mateju (*Matej 10, 37-42*)

Kdor ima rajši očeta ali mater kakor mene, ni mene vreden; in kdor ima rajši sina ali hčer kakor mene, ni mene vreden. Kdor ne sprejme svojega križa in ne hodi za menoj, ni mene vreden. Kdor najde svoje življenje, ga bo izgubil, in kdor izgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo našel.«

»Kdor sprejme vas, sprejme mene; in kdor sprejme mene, sprejme tistega, ki me je poslal. Kdor sprejme preroka, ker je ta imenovan prerok, bo dobil plačilo preroka; in kdor sprejme pravičnega, ker je ta imenovan pravični, bo dobil plačilo pravičnega. Kdor dá piti samo kozarec hladne vode enemu izmed teh malih, ker je ta imenovan učenec, resnično, povem vam, ne bo izgubil svojega plačila.«

Pridiga škofa dr. Antona Jamnika

Spoštovani in dragi brat duhovnik Zvone Podvinski, ki je prišel iz Švedske; on je taka sveta in dobra duša in je vedno ob tej priložnosti z nami in tudi na drugih srečanjih. Drage maturantke in maturanti RAST-i 52, prisrčno pozdravljeni, fantastično izgledate, se vas malo spomnim, ampak danes je čisto drugače; danes ste veliko lepši, ko ste tako lepo urejeni, kot ko sem vas srečal v mesecu novembru. Prisrčen pozdrav, upam, da se imate lepo, da ni preveč naporno, preveč vroče in da je časa za te urane stvari pa tudi za potepanje po Sloveniji. Pozdravljam Sveto trojico, ki je z vami v Nebesih in na Zemlji – Oče, Sin in Sveti Duh, ki so v Nebesih, tukaj pa so ga. Tatiana, Kachi Carli pa Max, lepo pozdravljeni, zaploskajmo naši ekipi!

Najlepše besede je izrekel g. Zvone: »Dobrodošli doma!«. Tu je vaš dom, stanujete na drugih koncih sveta, v Argentini, ali pa se selimo sem in tja po svetu, v Venezueli, Severni Ameriki, Avstraliji, Evropi... ampak vendarle, tam, kjer je jezik, kjer je domovina, kjer je kultura, kjer je vera, tam je tudi naš dom – ni omejena na geografske enote oz. na meje.

Lepo pozdravljam predstavnici oz. državno sekretarko ministerstva za Slovence v zamejstvu in po svetu ga. Vesno Humar, lepo pozdravljeni, desna roka g. ministra, vsaj nekateri ste ga srečali v Mendozi, ko je bil na obisku, sekretarko oz. vodjo sekretariata ga. Suzano Martinez prisrčno pozdravljam. In seveda vse vas, prijatelje, sorodnike in vse, ki ste kakorkoli povezani s Slovenci v Argentini ali drugod po svetu.

Današnja Božja beseda se zdi včasih malo celo protislovna: »Kdor bo imel rajši mati, očeta in sorodnike, kakor pa Boga, ta ne more služiti Kristusu.« Ne gre za to. Iz vseh delov Svetega pisma lahko vidimo kako je ljubezen, spoštovanje, odnos do naših staršev, do naših domačih zelo ključnega pomena oz. če gojimo pristno in iskreno prijateljstvo z Bogom, potem bomo imeli tudi naše najbližje še bolj radi, še bolj jih bomo spoštovali, še bolj bomo videli, da nam jih je Bog poslal na našo življenjsko pot. Danes se želimo zahvaliti za vse duhovnike, ki delujejo po celem svetu, žal jih je vedno manj, iščemo pa rešitve tako v Sloveniji, Evropi, kot drugod, da bi res mogla biti Sveta maša in druženje ob molitvi tisto, kar je vedno na vseh koncih sveta. V Argentini sem to sam osebno posebej doživel, koliko se vas zbira k maši, potem pa sledi tudi kultura, dogajanje, piknik, nogomet in druge stvari, zato se zahvaljujemo za mnoge duhovnike, ki skrbijo ali so skrbeli za vas. Spominjamo se vseh sorodnikov, prijateljev, vseh tistih, ki so morali na poti mučeništva, hudega trpljenja, tiste, ki so darovali življenja za našo domovino. Pred enim tednom smo praznovali obletnico državnosti naše domovine – 32 let. Hvaležni smo, da lahko živimo v milostnem trenutku tega časa in prostora. Na dve osebnosti bi se danes posebej spomnil: na dr. Marka Kremžarja in sicer njegovo pesem, ki jo verjetno pravzaprav kar

dobro poznate, postala je kar himna slovenskih emigrantov. Tako v bistvu pove jedro in temeljno sporočilo današnjega dneva:

*Slovenija, zapojmo ti
iz polnega srca,
naj pesem naša zadoni,
prek zemlje do neba!*
*Slovenija, nas skupni dom
med biseri sveta,
z lepoto te obdal je Bog,
od morja do gora.*

*Slovenija, moj dom brez mej,
ker nosim te s seboj!
kjer rod je moj, kjer sin je tvoj,
tam si Slovenija!*

*Moj narod - svobodnjakov rod –
si kneze voli sam,
mučencev je, junakov plod,
ki ne boji se ran.
Iz tisočernih korenin
poganja naša rast.
Resnico ljubimo in mir,
svobodo, vero, čast!*

Mislím, da se lahko strinjamo da bi morali to pesem, ki je pravzaprav molitev, meditacija, premišljevanje o naši domovini, vsak dan prebrati v hvaležnosti za tisoče darov, ki jih prejemo predvsem pa naj bo to spodbuda, da bi iz tega tudi živeli danes in v prihodnosti. Pred nami so novi izzivi. Živimo v digitalnem svetu umetne inteligence in ne vem česa še vsega, ampak to, kar posebej potrebujemo je druženje, občestvo in pogovor. Ko gledamo nekomu v oči, ga objamemo. To je posebej lepo v Argentini in bi bilo prav, da bi se vsi tega naučili, ne da se na daleč pozdravimo na dva metra, ampak da si podamo roke, se objamemo. Ta bližina je tista, ki daje človeku moč in korajžo.

Ob dr. Marku Kremžarju, dve leti je odkar ga je Bog poklical k sebi, sem tudi sam doživel čudovito srečanje z njim v Argentini, ko sem bil prvič na obisku, sicer na neki konferenci zelo kratek čas, in se spomnim pogovora z njim. Mi Slovenci, ko pridemo kam, kar malo jamramo kako je težka ena in druga stvar, dr. Marko Kremžar pa pravi: »Slovenija ima prihodnost. Slovenija ima toliko lepega, dobrega, toliko talentov. Ohranimo močno vero, jezik, kulturo, ponosni bodimo, samozavest imejmo, nimamo se pred kom sramovati. Evropi in svetu lahko marsikaj damo, veliko pa se od Evrope lahko tudi naučimo. Naj bo ta osebnost tudi nam zgled, in vam fantje in dekleta, da bi to ohranjali, gojili naprej, v novih časih seveda, v novih razmerah, ki so morda po svoje še bolj zahtevne, še bolj negotove, ker je težje razvijati čas in prostor, v katerem živimo. Veliko vseh mogočih stvari prihaja zelo impulzivno in na hitro. Vabijo nas sem in tja, ampak ključnega pomena je, da ohranjamo bistvo; da ne izgubimo izpred oči to, kar je jedro našega poslanstva, da smo radi to kar smo, da ohranjamo vero, kulturo, jezik, domovino in da živimo v občestvu, ne v imaginarnem svetu umetne inteligence, ki nam v marsičemu lahko pomaga, ampak je samo sredstvo, nikoli ne pa cilj.

Danes bi pa rad izpostavil še drugo osebnost. Letos namreč praznujemo 60-letnico smrti škofa Volka in 100-let odkar je imel novo mašo. Z Vrbe je doma, v isti hiši je rojen kot naš veliki pesnik Prešeren. Gotovo boste to hišo obiskali, če je še niste in ta mož, morda premalo poznamo njegovo življenje, v postopku je da bo razglašen za blaženega, za svetnika tudi uradno, ampak njegova pot pravzaprav kaže, da je že svetnik, da je že tisti, ki je naš priprošnjik in hrkati tudi zgled kako naj bi ohranjali močno trdno vero, da bi stali trdno na skali. Da bi se znali dvigniti nad vse mogoče zamere, predsodke, slabe misli, maščevalnosti, izključevanje ali kaj podobnega. Za to je Plečnik dal delati tron za škofa Volka v stolnici in veste kdaj ga je naredil? Po tem, ko so zažgali škofa Volka na železniški postaji in pride domov seveda ves povezan od zdravnika in se Plečniku opraviči, da ne more priti na njegovo praznovanje rojstnega dneva in Plečnik je bil tako ganjen, da mu odgovori in v parih tednih se je lotil tega, da je delal skico za novi tron na katerem sedi škof v Ljubljani. In Plečnik takole pravi, ko so ga vprašal kaj dela: »Svoj načrt za novi tron za škofa volka. Veste on je najslavnejši škof v zgodovini ljubljanske škofije. On že ne bo sedel na nekih cunjah.« Ha! Torej čutili so ob njem nekaj svetega in potem papež Janez 23., ko je šel v Rim se je opravičil, da ne more poklekniti pa je rekel: »Jaz bi moral poklekniti pred vami« ali pa prof. Bučar – prvi predsednik slovenskega parlamenta je o Volku zapisal takole: »Osebnost, ki je največji in odločilni na razvoj slovenske družbe na najbolj kritični prelomni točki njenega oblikovanja v sredini preteklega stoletja« in tako naprej. Dal mu je tudi oseben zgleda. Brez škofa Volka ne bi bilo današnje svobodne Slovenije, če bi bilo komu postavil spomenik, kot najpomembnejši osebni prejšnjega stoletja, ki je odločilno posegal vsoto slovenskega naroda za prehod v samostojno in svobodno družbo je to vsekakor škof Volk. Slovenki narod ostaja njegov trajni tožnik. Toliko o škofu Volku. Ob tej obletnici obujamo spomin na njega, predvsem da bi se od njega kaj naučili. Namreč ob vseh težkih stvareh ki jih je doživljal, nasprotovanjih, ni gojil nobene maščevalnosti, nobene zamere, nobenega izključevanja, vzvišenosti, dvignil se je nad vse to in na drug način povedal, da je njegovo poslanstvo samo oznanjati evangelij in biti blizu ljudem v najhujših stiskah. In kar je posebna večna tega moža v teh situacijah ohranil tudi smisel za humor, kar je pa posebni dar velikih ljudi. Takole je zapisano in sicer se je zgodilo nekaj hudomušnih zgodb in kar nekaj je znanih, ponarodelih: ko so škofovskem posvečenju leta 1946 v stolnici odvrgli solzivec, je Volk komentiral, da je šlo za najbolj ganljivo posvečenje ljubljanske škofije ker so vsi jokali. No a si predstavljate? Mi bi kuhali jezo desetletja, lahko bi se maščevali, lahko bi gojili misli, lahko bi se kar naprej sklicevali na to – on pa ne. In potem še druga: ko ga je nek udbovec hotel podkupiti

s tem, da bi mu podaril dragoceno uro, mu je škof Volk dejal: »Oprostite, vi pa pojdite kar za birmanskega botra, ko samo darove ponujate. Take ure pa ne maram. Sem starokopiten in imam še vedno žepno uro.«

Fantje in dekleta – tudi med vami; v Argentini nisem nikoli doživel neke slabe misli ali maščevalnost, kar je čudovit zgled, da bi znali tudi v Sloveniji gojiti dobre misli, povezovalne misli in se poslušati. Papež Frančišek na svoji okrožnici Vsi bratje (it. Fratelli tutti) govori o tem, da tam kjer se poslušamo, odpuščeno, kjer preganjamo slabe misli, predvsem pa preganjamo svojo sebičnost, zagledanost vase, če se trudimo za pristne odnose – tam je življenje. Če pa nekdo gleda samo nase, na soj ego, kako je on pomemben, kako ima največ kapitala, moči, najbolj pomembno pozicijo, papež pravi: »Tam pa je smrt, tam pa ni življenja«. Naj nam bo vsem skupaj škof Volk v zgled in tudi Marko Kremžar s čudovitimi stvarmi, ki jih je napisal (in še mnogo, ti dve osebnosti sem izbral za danes), da bi znali zares ohranjati mirno srce, čisto srce, srce poslušanja, odpuščanja, srce, ki prinaša upanje. Glejte fantje in dekleta za to mašo vedno vzamem tale mašni plašč iz srečanja mladih v Riu de Janeiru iz leta 2013. Papež Frančišek je bil ravno izvoljen marca, po tem je bilo pa srečanje in tam je mladim spregovoril: »Ne bojte se. Bodite misijonarji veselja, upanja, predvsem pa življenja, radosti, hvaležnosti, ne se prepustiti apatiji, naveličanosti, utrujenosti«. Tako približno je rekel in ko je 5-milijonsko množico navdušil s čudovitimi besedami se mi zdi da se je v nas zgodilo nekaj lepega, pozitivnega, dobrega. S tem sporočilom pojdimo med ljudi, to predvsem vsi skupaj živimo. Želim, da bi se imeli res kar se da lepo v naši Sloveniji, hvala vsem vam, ki jih spremljate in vsem v Argentini in tudi seveda drugod po svetu: v Južni Ameriki v Severni Ameriki na Švedskem pri Zvonetu v Evropi, drugod, o tem bomo še več slišali. Hvala ministrstvu, vam ga. državna sekretarka in celotni ekipi, odlično delate – hvala vam za to. O mnogih stvareh se pogovarjamo, iščemo odgovore na izzive, ki so pred nami, ampak izzivi so vedno dobra stvar – se naučimo nekaj novega, iščemo nove rešitev predvsem pa lahko v neki ustvarjalnosti, ko delamo skupaj, naredimo nekaj dobrega in lepega a tem svetu. Amen.

PRIREDITEV:

Slovenska himna (pel M. Fink)

*Živé naj vsi naródi,
ki hrepené dočakat' dán,
da kóder sónce hódi,
prepír iz svéta bó pregnán,
da roják
prost bo vsák,
ne vrág, le sósed bo meják.*

(F. Prešeren)

Himna SVS (pel M. Fink)

*Slovenija, zapojmo ti
iz polnega srca,
naj pesem naša zadoni,
prek zemlje do neba!
Slovenija, nas skupni dom
med biseri sveta,
z lepoto te obdal je Bog,
od morja do gora.*

*Slovenija, moj dom brez mej,
ker nosim te s seboj!
kjer rod je moj, kjer sin je tvoj,
tam si Slovenija!*

*Moj narod - svobodnjakov rod –
si kneze voli sam,
mučencev je, junakov plod,
ki ne boji se ran.
Iz tisočerih korenin
poganja naša rast.
Resnico ljubimo in mir,
svobodo, vero, čast!
(Dr. M. Kremžar)*

Še enkrat hvala lepa gospodu škofu dr. Antonu Jamniku za daritev svete maše in za podane spodbudne misli. Izseljensko društvo Slovenija v svetu (v nadaljevanju SVS) je začelo nastajati konec leta 1991, ko so takrat mladi Slovenci, rojeni v Argentini, ob slovenski osamosvojitvi, prišli v domovino prednikov in zaznali potrebe Slovencev iz sveta. Po nekaj letih so se društvu pridružili Slovenci, vrnjeni iz Francije. Gospe in gospodje, k uvodnemu pozdravu vabim predsednika društva SVS magistra Uroša Zorna, Slovenca, rojenega v Parizu.

Mag. Uroš Zorn: Spoštovani gospod škof Anton Jamnik, cenjeni predstavniki politične oblasti ga. Vesna Humar, gosa Suzana iz urada za Slovence v zamejstva in po svetu, spoštovani gospe in gospodje, drage rojakinje in rojaki. Pristrčno pozdravljeni na 29. taboru Slovencev po svetu. Letošnji tabor zaključuje tradicionalno prireditev Dobrodošli doma, ki je letos imela čast pripraviti SVS pod okriljem urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Po četrtkovem vseslovenskem srečanju v DZ, razstavi umetnice in fotografkinje Lučke Oblak Čop v NUK-u in koncertu glasbenih umetnic iz Argentine in ZDA, po petkovem celodnevnom posvetu o slovenski narodni identiteti v organizaciji Svetovnega slovenskega kongresa, v sobotnem celodnevnom kulturnem in družabnem srečanju v Vipavi smo prišli do sklepnega dela tabora Slovencev po svetu z okroglo mizo Migracije in novodobno izseljevanje. Ob tem zaskrbljujočem pojavu bi se morali vsi globoko zamisliti, posebno še politična scena. Zdi se, da je to včasih prelahka in premalo odgovorna odločitev. To je še toliko bolj boleče, ko pomislimo koliko truda, žrtev in vztrajnosti vlagajo Slovenci po svetu za ohranjanje svojih korenin. Po razpravi bodo večer popestrili dijaki iz Argentine RAST 52, glasbeniki in glasbenice iz Argentine iz ZDA in umetnica in fotografkinja Lučka Oblak Čop z razstavo svojih del. Vsako leto je bolj opazna potreba po osebnem druženju, ki ga noben moderni družabni medij ne more nadomestiti. Osebni stiki sežejo globlje in pustijo posamezniku neizbrisno sled, čeprav domovino olajšamo marsikatero delo. Zato so še tako pomembna naša in podobna srečanja, saj preko njih spoznavamo delovanje Slovencev po svetu in njihovo vztrajno prizadevanje za ohranjanje lastne identitete, jezikovne, kulturne in duhovne dediščine. Vsako leto se veselimo prihoda dijakov RAST iz Argentine, saj so mladi upanje za prihodnost. Želimo vam lep večer in prijateljsko druženje.

P:Hvala lepa magister Uroš Zorn. Tabor SVS je Dobrodošli doma in ga sofinancira Urad vlade republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Gospe in gospodje v pozdrav vabim državno sekretarko goso Vesno Humar.

Vesna Humar: Hvala gospod predsednik za. Zelo cenjen dober dan res vsem. Lepo je biti z vami spoštovani škof g. Jamnik, cenjeni predsednik SVS g. Zorn, g. Vogrinc, g. Kocmur, vse cenjene Slovenke in Slovenci, ki ste prišli od blizu in daleč. Res se je lepo vračati. Vračati v lepo, pravzaprav eden najlepših občutkov na tem svetu takrat ko so se vprašali naši rojaki pred dobrimi 30 leti, ko je bila Slovenija mlada država, polna obetov in upanja, sem prepričana, da je bilo to vračanje še posebej čustveno in prežeto z neki posebnim občutkom. Dan danes, kot nas je spomnil tudi škof Jamnik v svoji krasni pridigi nas čaka nov list in prihodnost in tudi odhajanje, izseljevanje, vračanje, obračanje, so stvari, ki postajo bolj komplekse. Marsikdo od

vas živi v svetu in v drugih državah, potuje med več državami in je ves čas na poti, zato je še toliko bolj pomembno da ohranjamo tiste pristne vezi, se pravi to *»domovino brez meja, ki jo nismo v sebi«*, kot poje čudovita himna in po navadi smo zelo veseli, da lahko podpremo dejavnosti, vseh tistih društev, organizaciji, posameznikov, ki si prizadevajo za to, da ostajajo vezi med Slovenkami in Slovenci, kjerkoli že so, trdne, oz. da se te vezi krepijo in nadaljujejo. Jaz mislim, da je na vseh nas skupaj – politike, civilne družbe, posameznike, da vržemo tista dva novčiča, kot govori pesem, ki so nam jo dekleta in fantje iz RAST-i 52 zapeli pri maši, da tudi vsak prispeva tisto svojo malenkost, da bo Slovenija uspešna država; izkoristiti vse naše naravne lepote in danosti, da bomo iskali občestvo, skupnost v katero bodo ljudje radi prihajali in se vračali, z nami sodelovali in pletli prihodnost ter se odzivali na vse, kar nam ta prihodnost zahtevnega in tudi lepega prinese. Jaz bi ob koncu še iskreno čestitala društvu SVS, predsedniku Zornu, generalnemu sekretarju Kocmurju, vsem prostovoljkam in prostovoljcem, ki delajo v tem društvu, ki so do srečnega konca pripeljali to prireditev Dobrodošli doma naj še rečem – organizirali ste najboljšo prireditev Dobrodošli doma do sedaj. In še enkrat hvala vsem in prijetno popoldne in večer.

Povezovalc (P): Hvala lepa ga. Humar, napoveduje naslednjo točko današnjega tabora. RAST 52, ki je skupina slovenskih dijakov rojenih v Argentini. Kot drugih povojnih beguncev, ki od 6. do 18. leta obiskujejo sobotno slovensko šolo. Rast so kratice za posebno zvezo roj abiturientov srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka. Letošnja skupina maturantov je 52. Od osamosvojitve prihajajo v Slovenijo na maturantki obisk domovine prednikov. Argentinski skupini se je kmalu pridružila skupina dijakov iz Kanade in ZDA. V letošnji skupini so že otroci dijakov prve skupine, ki jo je leta 1992 sprejelo nastajajoče društvo SVS. To nam zagotavlja, da je obisk domovine prednikov pomemben program za ohranjanje slovenstva daleč od matične Slovenije. Vabimo RAST 52, da nam prikaže svoje čutenje pripadnosti Sloveniji.

OKROGLA MIZA

Tabor SVS bomo nadaljevali z okroglo mizo z naslovom Migracije in novodobno izseljevanje. Ker eden od udeležencev okrogle mize ne more biti z nami v živo, sem z njim pred nekaj tedni posnel pogovor v Bruslju in sicer je to dr. Zvone Štrubelj – voditelj slovenskega pastoralnega središča, slovenski duhovnik. Pred letom dni so tam blagoslovili prenovljene prostore. No, o tematiki okrogle mize sem se pogovarjal z njim, vmes pa bomo videli še nekaj fotografij iz življenja tamkajšnje slovenske skupnosti.

Dr. Zvone Štrubelj, veliko let ste ravnatelj slovenske katoliške misije najprej v Študgardu, zadnja leta pa v slovenski župniji v Bruslju, kjer smo vas letos zmotili sredi gradnje. Medtem, ko se župnije po svetu manjšajo, pa vaše občestvo tukaj v Bruslju doživlja velik razcvet na pastoralnem in kulturnem področju. Nam lahko zaupate kako vam to uspe?

Dr. Štrubelj: Ja, Bog daje rast, mi lahko le sejemo, zalivamo in okopavamo. In če to obširno pastoralno njivo, ki mi je zaupana zalivam, okopavam in obdelujem v Jezusovem stilu, potem je treba pričakovati sadove tam, kjer lahko rodijo na rodovitnih poljih človeškega srca. V Bruselj, v Luksemburg in Hag se je v zadnjih desetletjih preselilo precej ljudi, to so odlični, talentirani, izobraženi ljudje in potrebno jih je odkriti, jih najti, jih med seboj povezovati in jim dati priložnost, da drug drugega obogatijo s svojimi življenjskimi izkušnjami. Že v času svojega pastirovanja v Študgardu sem veliko pozornosti posvečal mladim družinam z otroki. Tako smo začeli prirejati vzgojno-družinske seminarje, ki jih nadaljujemo tukaj v Bruslju. Dvakrat na leto se mladi starši z otroki zberejo na takem izobraževalnem vikendu in v goste povabimo izvedence za vzgojo v družini iz Slovenije, naj omenim samo nekatere, ki so v teh zadnjih letih bili naši gostje, predavatelji: Jože in Ksenja Ramovš za vzgojo v medgeneracijskem dialogu, Dani in Bilma Sitar za vzgojo v družinski duhovnosti, Boštjan Polajnar, Bogdan Polajnar za vzgojo v medijih oz. za neodvisnost od medijske zasvojenosti na primer. Potem Lojze Štefan za vzgojo v dobrotah v družini in še bi lahko našteval. To so namreč ta ključna vprašanja kako otroke danes vzgajati v več jezičnem, več-kulturnem, predvsem pa v sekulariziranem svetu. Tako. Naša kapela tukaj v Bruslju ob nedeljah postane živ-žav kapela, kjer je veliko otrok, veliko sproščenosti, veliko veselja in vsakdo lahko pride do besede – tako otroci, kot

mladostniki, starši in tudi starejši. Se mi zdi, da doživetje prijetne sproščene skupnosti je ključ do srca posameznikov, družin in tudi otrok.

P: V zadnjih desetletjih prihaja v Bruselj veliko Slovencev z družinami, ki se zaposlujejo po različnih službah EU. Nekatere bi lahko obravnavali kot nove izseljence, saj so v teh službah že več desetletij. Ali se ti Slovenci kaj povezujejo z vami in ostalimi slovenskimi skupnostmi?

Š: Da, tako je. Prihaja veliko posameznikov, veliko družin pa tudi študentov, ki jim dajemo prostor za bivanje tukaj pri nas. Večkrat rečem, da so ti študentje pravzaprav prvi Evropejci po duhu, po mentaliteti, po izobrazbi. In sprašujete ali so to novi izseljenci – na nek način, ja, vendar je potrebno reči, da imajo veliko lažjo pot kot so jo imeli naši klasični izseljenci, ki so morali oditi od doma s trebihom za kruhom, ali so bili prisiljeni zaradi socialnih in političnih razmer; so bili dejansko iztrgani iz domovine, zato so morali domovino nekje ustvarjati zunaj – tam, kjer so živeli. Medtem, ko imajo današnji, novi izseljenci veliko več povezave s Slovenijo, večkrat na leto jim je omogočeno potovanje, bivanje v Sloveniji, potujejo po svetu, razkazujejo svet svojim otrokom. Ali se povezujejo z nami? Tako bi rekel – boječe včasih, včasih želijo raje ostati v anonimnosti, ampak vendarle tista desetina, evangeljska desetina se pa vendarle poveže z nami in bi rekel, da se poskušajo povezovati na bolj sproščen način, predvsem v iskanju možnosti kako preživljati prosti čas in manj v obliki, ki smo jo vajeni pri klasičnih slovenskih izseljencih – v obliki slovenskih društev.

P: V bližnji okolici vas obdajajo starajoče se slovenske skupnosti, ki so gradile slovenske domove, ampak v tem trenutku izgleda, da počasi ugašajo. Ali mislite, da se s prihodom novih izseljencev ta trend lahko spremeni?

G: Ja, jaz mislim tako: že teh deset let odkar sem v Bruslju in Beneluksu, sem bil priča ugašanju nekaterih skupnosti npr. v Monsu, v Šaloaju kjer so ostali le nekateri posamezniki, v Heerlenu na jugu Nizozemske, prav tako v Parizu, kjer se skupnost zmanjšuje in smo izgubili slovenski dom pred kratkim. Teh skupnosti pravzaprav ne bo mogoče več oživeti, ampak v nasprotju pa se rojevajo nove, kot je mlada skupnost v Bruslju, mlada in živahna skupnost v Luksemburgu in v Hagu.

P: Kakšen pa je vaš pogled na sedanje izseljenstvo po Evropi in morda kaj svetujete, kako vam lahko tudi Slovenija pomaga?

Š: Ja, Bogu sem hvaležen, da sem v svojem življenju lahko prepotoval tri dimenzije slovenstva: matičnega, izseljenskega in zamejskega in bi primerjal vse skupaj z drevesom – vsi skupaj rastemo iz istih korenin, to je naša zgodovina, naša dediščina, ki smo jo prejeli; deblo lahko rečemo je domovina Slovenija; krošnja pa so izseljenci in pa zamejci. Poglejte, vsak četrti Slovenec ima nekoga, ki ga konkretno pozna, ki živi v krošnji tega drevesa slovenstva. Kam vse ni stopila noga Slovenca ali Slovenec? Ni koščka zemlje, kjer se to ne bi zgodilo. Koliko smo Slovenci prispevali k razvoju tehnike, medicine, znanosti, kulture, umetnosti, duhovnosti... vidite, to je pravzaprav naše skupno bogastvo. In Slovenija se mi zdi, da lahko pomaga sebi in nam, če spodbuja to celovito zavest, da smo pravzaprav povezani v eno celoto in, da drug drugemu lahko nekaj dajemo in drug drugega s tem bogatimo.

P: Doktor Štrubelj, hvala za vaš prispevek za ta tabor Slovencev po svetu.

Š: Hvala za priložnost in vse lepo pozdravljam.

--

P: Tako, to je bil pogovor z dr. Zvonetom Štrubljem kot uvod v pogovor, ki sledi zdaj in seveda k okrogli mizi, sem na oder te dvorane Matije Tomca vljudno vabim goste, ki bodo sodelovali: Tatjana Kržišnik iz Argentine, ena tistih, ki spremlja RAST, potem je z nami g. Cvetko Falež, ki je iz Avstralije, upam, da je z nami tudi ga. Marta Jamnik iz Kanade, da se je že pridružila je pa z nami gotovo Jože Rožanec, ki bo spregovoril v imenu Asef, torej vse vljudno vabim na oder te dvorane.

P: Morda začnem kar pri sogovorniku, ki je zdaj tukaj na moji desni, g. Falež, prihajate iz Avstralije, kot rečeno. Po osamosvojitvi Slovenije k vam še vedno prihajajo novi izseljenci. Ali so kaj drugačni od tistih izseljenskih skupin, ki so že desetletja pri vas? Kakšne so morda značilnosti teh, ki prihajajo?

Falež: Nekaj jih je prišlo k nam, v Canberro ne toliko, ker Canberra je angleško govoreča in to je delo za državo in tisti, ki so prišli, gredo večinoma v Sydney, po industriji. Od tistih, ki so prišli se neki družijo z nami, neki pa ne, ampak se imamo dobro skupaj. So drugačni. Oni so zdaj že dve generaciji odkar so moji starši prišli v Canberro in imajo več skupnega z Avstralci, se mi zdi, ker jih poznam. Mi smo nekako združeni od 1965 takrat, ko so naši starši zapustili Slovenijo. Ampak za tiste, ki se družijo smo veselili in je nova kri za nas. Jaz pravim: »Čim več«.

P: Tatjana Kržišnik iz Argentine prihajate. Kakšna je morda slovenska skupnost zdaj v Argentini? Najbrž jo kot profesorica na srednješolskem tečaju ravnatelj Marka Bajuka dobro poznate, imate dober pogled v stanje skupnosti in stanje skupnosti zaradi odhodov, ki so v zadnjem času šli iz Argentine v Slovenijo?

K: Ja, seveda se v Argentini pozna najprej korona, potem pa, da se je v zadnjih časih veliko družin preselilo v Slovenijo. Sprejemamo kot nov izziv. Slovenska skupnost v Argentini bo morala morda drugačne možnosti iskat, da bo še vedno aktivna, ampak kot ste rekel, delujem na srednješolskem tečaju in slovenske osnovne šole, ki delujejo v krajih, v mestu Buenos Aires ali v Barilochah ali v Mendози, zopet je precej otrok in te otroci bodo potem prišli na srednješolski tečaj in počasi se to oživlja. Imamo včasih občutek, da bolj slabo kaže ampak ne, smo še aktivni in upajmo, da bo šlo še tako naprej. Računamo na mlade, da bodo pomagali. In se še družijo, tako da upamo. Pozitivno še naprej.

P: Gospod Falež, ali morda kakšna gostovanja, različni, takšni in drugačni gosti pridejo k vam v Avstralijo. Ali taka gostovanja prispevajo tudi k ohranjanju vaše skupnosti, slovenske skupnosti?

Falež: Tu pa tam pridejo. V zadnjem času bolj malo, bom rekel, ampak smo tudi mi veseli, drugače pa se tudi med seboj srečamo, imamo plese v domu – probamo štirikrat na leto, potem tudi za kosilo v nedeljo, če se da, potem dom je tudi odprt v petek zvečer, ko imamo vsak teden radijsko oddajo, potem sveto mašo enkrat na mesec. Imamo dosti možnosti, da se dobimo skupaj in smo zmeraj veseli, če pride še kakšen poseben iz domovine.

P: Hvala. Jože Rožanec je tudi z nami, ki je bil rojen v Buenos Airesu v Argentini. Leta 2016 ste kot Slovenec, rojen v Argentini bili štipendist Asef, ki je ameriško-slovenska izobraževalna fundacija, ustanovljena prav za to, da povezuje slovenske študente in znanstvenike ter profesorje po svetu, zdaj pa vodite društvo štipendistov Asef. Morda za začetek, kateri so te dejavnosti društva?

Rožanec, hvala, ASEF ima res veliko dejavnosti in si želi povezovati štipendiste po celem svetu. Na nek način osnova tega programa, to so štipendijski programi, ki se izvajajo po Slovence v Sloveniji in po svetu. Štipendirajo in hodijo na obisk, na raziskovalni obisk s slovenskih ?? univerzah po svetu, stalno iščemo nove akademike, ki ???. Ne samo ... in štipendistke ampak tudi povezovali vse Slovence postanejo vključeni v matično domovino ... . Po drugi strani imamo drug program, ki si prizadeva najti Slovence, ki so razpršeni po svetu, predvsem potomce in jim omogočimo obisk v Slovenijo. Velikokrat se zgodi, da z generacijam se lahko zgubi profesionalni stikali drugačen stik z domovino, ki so posebno važni ... da se te ljudje lahko priselijo nazaj in kar si želimo bistvu oni lahko spoznajo profesionalno okolje in več stikov in potem na nek način ... imamo tudi nekaj uspešnih zgodb na tem področju. V iskanju te odličnosti akademske je pred nekaj leti dr. Uroš Seljak ... daroval nagrado, ki jo je prejel, Trubarjevo nagrado, najbolj prestižna nagrada ... nagrada 10.000 dolarjev. ... druge stopnje za zelo dobre ... ASEF ... skupaj z univerzo v Ljubljani in na ta način želimo spodbujati tudi odličnost v znanosti. Predvsem pa ... potem ... program, ki smo ustanovili po zgledu Oxfordske univerze. Vsi štipendisti, ki so del te štipendije ... program, ki vzpostavlja naše štipendiste ... na univerze. Imamo eno leto, kjer se vključijo v tutorske skupine, se jim posveča ... predvsem pa se skušajo spraševati o osnovah njihovega področja ... poleg tega je vzporedno pisanje esejev, ki ... so potem objavljeni ... recimo pa je važno, da se ne sprašuje samo o osnovah svoje stroke, ampak da zna tudi zagovarjat tudi čisto druge poglede na svet ali pa čisto druge stvari. Potem tudi organiziramo take okrogle mize, kjer na nek način poskušano vsi štipendisti iz raznih področij znajo predstaviti svoje izzive na poljudno znanstveni način po drugi strani pa da znajo tudi iskati s svojim znanjem ... izven teh dejavnosti imamo še mnogo drugih, med njimi sodijo tudi poljudno-znanstvena predavanja imamo slovenske profesorje in mednarodne raziskovalce in znanstvenike, ki predstavijo svoje raziskave širši javnosti v Sloveniji. Potem imamo tudi en program, ki se imenuje mas... minds ... na nek način skušamo, da naši štipendisti ponesejo neko znanje in raziskave, ki jih delajo, da večina Slovenije spozna raznih ... in drugih ... potem imamo tudi ... s podjetniki, da se naučimo tudi vseh izzivov in vizij za razna področja, ki imajo slovenski podjetniki, od tega tudi ... naše študente, da razmišljajo ... poskušamo povezovati naše študente in še kakšno drugo dejavnost.

P: Hvala, zdaj pa me zanima kako pa se morda v vajini skupnostih v Avstraliji in Argentini pozna to delovanje Asef. Nekateri prihajajo iz Argentine v Slovenijo, tudi iz Avstralije. Se pozna ali ne, ne vem, boste povedali g. Falež ali tukaj dobro oz. kako dobro to vpliva na slovenske skupnosti?

Falež: Moram priznati, da se mi zdi, da v Sydney ... v Canberri na žalost.

Gospa: Ja v Argentini pa je veliko študentov, ki dokončajo fakultete in se potem prijavijo na Asef, jih je že veliko prišlo in nekateri potem tudi ostanejo v Sloveniji, tako da ne vem, če je to prav ali ne, ampak se dogaja, izpopolnjujejo se pa, to pa seveda in za njih je vredno, za skupnost je pa to tudi. Je pa tudi pomembno za mlade, ki mogoče včasih niti ne upajo v Argentini v taki situaciji kot smo, da bi lahko potovali in se izpopolnili, da jim Slovenija to možnost nudi je ogromnega pomena.

P: Slišali smo o tem, da se nekateri na podlagi Asefa preselijo v Slovenijo. Morda res še kakšnp besedo o tem, kako se v skupnosti doživljate te odhode posameznikov in družin ne le v Slovenijo ampak tudi v druge države?

Gospa: Veliko se družin izseljuje iz Argentine zaradi vsem znanih razlogov, je pa mogoče posebnost ta, da ravno te družine izbirajo Slovenijo in ne morda druge države, ki mogoče tudi nudijo to možnost. Tako da se lahko vprašamo zakaj ravno Slovenija, je pa mogočega pomembno tudi, da Slovenija nudi veliko več možnosti, ki se jih potem poslužujejo. Kako doživljamo? Malo z žalostjo drugače pa tudi spremljamo in želimo najboljše, ko se preselijo v Slovenijo, seveda. Torej na družinski ravni seveda. Mislim, da so dovolj povezani mladi kot mogoče starejši, mladi so zelo povezani in tako se pa morda navdušujejo drugi in bi se mogoče tudi drugi preselili.

P: Hvala. Jože Rožanec, slišali smo o teh zgodbah v zadnjih letih je kar nekaj mladih iz Argentine – študentov in diplomirancev prišlo. Iz katerih panog prihajajo, koliko jih je in pa kako je s tem da ostanejo v Sloveniji.

R: Res je veliko štipendistov na nek način, ki so bili deležni tega programa iz Argentine, so se potem odločili, da se preselijo v Slovenijo. Panoge so zelo raznolike – imamo par biologov, potem tut do zdravnikov ki so zelo potrebni, računalničarjev, jezikoslovcev. Koliko si zdaj na pamet ne upam reči, ampak na prvi pogled je največ štipendistov, ki prihajajo iz sveta takole v Slovenijo preko Asefa se res priselijo iz Argentine. Si pa prizadevamo na nek način, da ne glede, če so te odločitve takojšnje ali potem dolgoročne na nek način povezujemo vse te štipendiste, skušamo ohranjati osebni stik z njimi, skušamo biti čimbolj kreativni kako ohranimo osebni stik in da rase profesionalno da hkrati si ustvarja skupnost in da preko vseh teh dejavnosti spoznava Slovenijo, ker na nek način mi mislimo, da ker pomaga, ker se potem ljudje tudi na dolgo roko odločijo za to da lahko pridejo v Slovenijo, ker če trenutek ni pravi in potem če ohranjamo to osebno vez in tudi na profesionalnem nivoju imajo potem celo mrežo, ki jih lahko podpre in omogoči selitev in tako delamo v upanju, da bi čim več ljudi sem prišlo.

P: Gospod Falež, generacija vaših staršev, tudi vi gotovo ste bili vključeni v gradnjo slovenskih domov, dvoran, slovenskih cerkva, kako na primer vaša generacija razmišlja o prihodnosti vsega tega. Ali jim morda kakšno pomoč Slovenije lahko računate?

F: Jaz sem eden od prvih Slovencev, ki je bil v Avstraliji rojen. In je res, da smo potem se začeli se družiti, društvo je bilo ustanovljeno 65. leta. Potem je bil še dom bil zgrajen in sem jaz tudi bil zraven, smo zidali, ker je dom bil napravljen več ali manj dela. Ti in jaz so bili od druge generacije se počutimo nekaj da damo nekaj posebnega, da nas veže ta dom, to društvo, ta mladi pa gledajo na to malo drugače, ker se enostavno niso trudili tam. Ampak še zmeraj imajo ta občutek, da so Slovenci in da tam spadajo zraven. Imajo ta stari še v roki imajo volan, ampak to počasi spuščajo, po mojem. In ta mladi čakajo da bomo lahko prevzeli. Težko je, ker nas posebno v Canberri nas je bilo zelo malo, čeprav smo imeli slovenske šole, enkrat je bilo, drugih ni bilo in ne govorijo slovensko v drugi generaciji. Zdaj imamo možnost, da se po spletu učimo in to je ena rešitev za nas. Kaj se lahko pomaga, nismo dosti vprašali, nismo nič vprašali skozi leta, tudi avstralske države, tudi Slovenijo, čeprav nam je Slovenija dala ene krasne spomine, ko smo mi plesali, ko nam je Slovenija dala možnost, da smo prišli v Slovenijo, povem imamo tudi... In to za jezik je to seveda najbolj važno, smo že večkrat slišali, to je smisel. Čeprav se počutimo Slovenci, če ni slovenki jezik je pa neka globlja, ampak upam, da bo. Drugače bi bilo dobro, če bi nam učitelje poslali. V prejšnjih časih so prihajali učitelji za folkloro in so tudi mene naučili, da plešem in to so bili neverjetni spomini in bi upal, da bi tudi drugi ko pridejo za mano tudi imeli tak spomine. Tako da učitelje za folkloro, za kuhinjo, vsak Slovenec sanja na kuhinjo in bi bilo dobro da nas pride nekdo učiti. Petje tudi seveda, brez tega ne moremo. V

Avstraliji imamo tudi radio-televizijsko postajo, ki se kliče SPS in po SPS država plača za to in kažejo filme, programe iz celega sveta, zelo redko da je kakšen program v Sloveniji pri nam, zato pomagamo ne samo da bi mi radi gledali, ampak se mi zdi tudi promocija za Slovenijo. Imamo problem tudi se je pokazalo letos, ker smo izgubili slovensko oddajo na SPS-u in to je, ker imamo, ker štejejo ljudi, imajo popis prebivalstva in ta je pokazal, da je manj Slovencev kot drugje in zaradi tega so rekli bomo potem drugim dali namesto Slovincem. Jaz mislim, da je važno, da to ker Slovenci se ne vpišejo, da govorijo slovensko in je tudi resnica da slabo govorijo, ampak govorijo in dosti jih je, da razumejo. Tako da drug popis se mi zdi važno, da bi nam pomagali, da bi učili naše Slovence v Avstraliji, da govorijo slovensko, četudi ne perfektno, seveda ne. Rabimo tudi promocijski material kot so slike, razne stvari, da bi lahko mi lažje Slovenijo propagirali in povedali Avstralcem da morajo priti to krasno deželo pogledati in da vidijo da nismo samo mi lepi, dobri in prijazni, ampak tudi v Sloveniji so isti. Ampak najbolj važno za nas, se je pokazalo, da ne pozabite na nas, čeprav smo čisto na drugem strani sveta. Smo imeli enega predsednika v Avstraliji je rekel, da smo »on the other side of the world« (na drugi strani sveta) in to je resnica, ampak četudi je res nas ne smete pozabiti. In je dosti ljudi ki vejo da so Slovenci, ampak rabimo pomoč da vemo kaj to pomeni, da ni Slovenec to samo krajnska, polka, valček... kako bomo to napravili sam ne vem, ampak upam, da so pametne glave ki nam bodo pomagale in mi čakamo. Društvo je malo zaspalo ampak ta mladi delajo in smo vsi istega mnenja, tako da volja je, samo čas rabimo, ampak mislim, da bo uspelo.

P: Enako vprašanje tudi za Tatjano – kako skupnost sedanje generacije, ki vodi te domove gleda na pridnosti vsega tega, kar so zgradili vaši sprednjiki: domove, dvorane, cerkve?

Gospa: Ja, mogoče se tudi v Argentini to dogaja, da so naši starši, jaz sem druga generacija, da so naši starši dolgo še vztrajali pri tem, da so zahajali v dom, da so bili pri odborih vsakega društva in da so bili sila slovenske skupnosti, tako da mi kot druga generacija za nas je vse to samoumevno in smo samo sprejemali in to je šlo vse naprej. Dandanes pa so realnosti drugačne, izidi tudi drugačni in se vidi v mladih v tretji generaciji ki še želi, da slovenska skupnost v Argentini ostaja, da se družijo in mogoče tudi to, ker so mlajši jim je lažje in dobivajo nove možnosti kako s slovensko skupnostjo naprej. Tako. Drugače pa se vidi tudi, ko je naraščaj, da si želijo, da bi skupnost se še ohranila in da bi vztrajali še naprej.

P: Jože Rožanec – še eno vprašanje. Prav v teh dneh se mi zdi da je kar nekaj mladih študentov v Sloveniji, ki so prišli iz sveta. Morda kakšno besedo o tej skupini, ki je zdaj letos tu?

Rožanec: Ja letos je tudi nova skupina študentov načeloma pride večina poleti, ne samo ker je najlepše ampak tudi recimo če pridejo vsi naenkrat se med njimi spoznajo - se poznajo in grejo v svet, hrkati pa je tudi velik študentov, ki pride iz sveta v Slovenijo in se spoznajo med njimi. Večina je tudi študentov recimo imamo študente in Severne Amerike in veliko jih je Argentine. Smo imeli neke dejavnosti za njih, druge dejavnosti še organiziramo, potem pa večino časa preživijo s svojimi mentorji, ki delujejo na svojem področju, se pridružujejo tečajem slovenskega jezika, krepijo svoje znanje slovenščine, potem poskušamo na nek način možnosti za izlete, se pridružijo, če je možno. Želimo, da se vključimo čim boljše kot se da, kot je možno, potem pa, da kot sem rekel prej, profesionalno čim bolj razširijo mrežo in jim pomaga, da gradijo to vez z domovino vsa področja in na nek način danega časa.

P: Kaj pa te štipendisti, ki iz Slovenije odhajajo v tujino? Koliko jih je, več kot 20 na leto, ne? Oni se potem vračajo, ali so podobni primeri kot smo prej slišali, ki ostanejo v Sloveniji. Kaj pa te, ki grejo iz Slovenije v tujino?

R: To zelo odvisi od primera do primera. Na nek način en mora prepoznati to, da je recimo ta obisk v domovino je vpis, ki ga obiskuje. Na nek način odvisi od stopnje, v kateri vstopajo štipendisti na obisk, kateri program, lahko potem to na nek način vpliva na bodočnost. In veliko teh štipendistov vidi to kot priložnost, da naveže stik v domovini, potem omogoča tudi študij v tujini, morda drugo stopnjo študija. Potem pa nekateri se vračajo v Slovenijo, nekateri so morda več časov tujini, ampak vedno stavimo na to kroženje. Na nek način bi se izpopolnjevali, v tujini iskali znanstva, poznanja in te reči. Tako indirektno omogočajo nove priložnosti štipendistov in ko se vrnejo prinašajo to znanje v Slovenijo. ASEF je začel štipendirati leta 2014 in dobro zdaj bomo že 10 od tega. Lahko bi rekel, da so zgodbe zelo različne, situacije so zelo različne ampak vidimo, da se veliko štipendistov se dolgoročno želi vračati v Slovenijo. Jaz odgovarjam na nek način ... si želijo

P: Hvala vsem trem za sodelovanje v tem pogovoru na tej okrogli mizi današnjega tabora in veliko uspeha pri vašem delu še naprej.

V Kregarjevem atriju ste gotovo videli fotografsko razstavo Lučke Oblak Čop iz Argentine in zdaj prosim, da se nam umetnica pridruži, če je z nami v dvorani, hkrati pa prosim tudi umetnostno zgodovinarico gospo Vereno Uršič Zorn, da nam nekoliko predstavi to razstavo.

Verena Uršič Zorn: Spoštovani rojaki, spoštovano občinstvo. V čast nam je, da lahko nocoj na tem mestu, prežetem z žalostnimi spomini polpretekle zgodovine, a sedaj spodbudno novo zgodovino, lahko predstavimo dela iz katerih izžareva toplina in življenjska radost. Med nami prisrčno pozdravljamo Lučko Oblak Čop, Slovenko in Argentine, ki je prijazno sprejela povabilo, da na letošnjem taboru Slovencev po svetu na ogled postavi delček svojega ustvarjalnega opusa, ki ga je v prejšnjih dneh že predstavila v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani in v La tierri v dvorcu v Vipavi. Lučka Oblak se je rodila v Buenos Airesu v izseljenski družini uspešnega podjetnika, kulturnega organizatorja in vsestranskega umetnika Toneta Oblaka, ki nam je pred leti tudi že predstavil svoja dela. Jasno je, da ima v družini Oblak umetniško ustvarjanje zelo pomembno mesto. Lučka Oblak se je že od mladosti začela spoznavati in zanimati za fotografijo. Ta strast jo je privedla do diplom na dveh visokih šolah za fotografijo v Buenos Airesu in je vodila na izpopolnjevanje in razne tečaje in seminarje pod mentorstvom svetno znanih fotografskih mojstrov. Ker je tudi sama vpeta v kulturno delovanje Slovencev v Argentini je skoraj samo po sebi umevno, da skrbno beleži različne prireditve in praznovanja v tamkajšnjih slovenskih domovih. Ta del njenega fotografskega opusa ima izredno pomembno dokumentarno vrednost za rojake pod Južnim križem in nasploh za celotni slovenski narod. Temu dokumentarnemu delu, ki je popestrjeno tudi z opremo knjižnih izdaj, se pridružuje tudi umetniška monografija v kateri se avtorica posveča samo poudarku izbranega motiva in njegove vsebine. Za nocojšnjo razstavo, kot prava dela, so posvečena človeku – najvišjemu bitju na Zemlji, ki je umetnici ena najljubših tem. Človeka spremlja od začetka veselega pričakovanja novega bitja, do prvih dihov v novem življenju pa od otroštva preko mladosti do zrelih let. Od tu tudi naslov razstave Utrinki življenja. Zanimiva je avtoričino nezavedno ali zavedno uporabljena sestava motivov, v katerih se odraža v renesančni likovni umetnosti priljubljena trikotniška kompozicija, ki daje motivu trdnost, sklenjenost in intimno povezanost med posnetimi figurami, ki ob monumentalnem videzu pridobijo tudi duhovno

veličino. Izbrana in premišljena osvetlitev daje nekaterim fotografijam izrazito plastičnost in skoraj tridimenzionalni način. Posebno pozornost avtorica posveča dojenčkom, pri katerih ji uspe prikazati njihovo krhkost, nebogljenost in potrebo po topli zaščiti. Vrsta otroških tovrstnih in skupinskih posnetkov pa izraža avtoričin izostren smisel za opazovanje in pravšnji trenutek za pritisk na sprožilec fotografskega aparata. Rezultati so odlični; s posnetkov nas opazujejo otroški obrazi s hudomušnim, prebrisanim nasmeškom, s samozavestjo v mladih očeh izžareva otroško veselje pa ob druženju in igri sije mladostniška prešernost in se nakazuje zamišljenost ob morebitnih resnejših življenjskih nalogah. Avtoričin estetski čut je opazen tudi v iskanju motivov kot je na primer plesalka v elegantni baletni drži ali posnetek na morski obali. Da bi bila gledalčeva pozornost čimbolj umerjena v sam motiv in vsebino je ozadje večine portretov nevtralnno, a barvno izjemno harmonično usklajeno s prikazanim. Lučkina rahločutnost se odraža tudi v iskanju globlje vsebine in življenjskih vrednot upodobljenih oseb. Ganljivi so prizori vzajemne tihe ljubezni in sporazumevanja med vnuki in starimi starši, izraziti in povedni potreti oseb v zrelih letih iz katerih odsevata mirna vedrina in modrost, rojena iz življenjskih izkušenj in preizkušenj. Ta galerija obrazov izpod Južnega križa je tudi galerija članov tamkajšnje slovenske skupnosti potrditev njihove ustvarjalnosti in nova obogatitev naše skupne kulturne zakladnice. Utrinki življenja Lučke Oblak so kot svetla znamenja, saj s svojo paletto preko fotografije izraženih vrednot ponujajo optimistično noto za današnji čas relativizacije naravnih zakonitosti in odpuščanja večno veljavnih vrednot. Umetnici fotografinji Lučki Oblak Čop se iskreno zahvaljujemo za estetski užitek in vrednostno sporočilo njenih del, ob enem pa ji želimo še veliko ustvarjalnih uspehov.

Lučka: Najlepša hvala gospe Vereni, da ste tako lepo opisali in najlepša hvala SVS za povabilo in da ste sprejeli moja dela ob tem lepem praznovanju. Hvala lepa za vse.

Nastopi

